

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงาน ทั้งการบริหารและการจัดการของหน่วยงานทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกหน่วยงานต้องจัดหามาใช้ในการดำเนินงาน เพราะจะช่วยทำให้การบริหารและการจัดการทางการศึกษาเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้สอนรวมถึงนักศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีความเข้าใจในกระบวนการทำงานและการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษามากขึ้นนับแต่เริ่มนำมาใช้เพื่อการศึกษา เช่น การศึกษาการเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การศึกษาการออกแบบแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนา ให้มีความสามารถในการสื่อสารผ่านระบบเครือข่าย ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน(Computer Assisted Instruction : CAI) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (eBook) แต่ปัญหาของการใช้เครื่องมือดังกล่าว คือ การไม่ได้รับการตอบรับจากผู้เรียนเท่าที่ควร ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ นอกจากนี้ยังพบว่า การเข้าถึงสื่อเหล่านั้นยาก เพราะเป็นสื่อที่ไม่สามารถใช้งานได้บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงง่ายและเรียนรู้ได้จากทุกหนทุกแห่งหรือทุกสถานที่ ซึ่งสื่อที่ได้รับความนิยมและผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยผ่านเครือข่ายสังคม (Social Network)

ในฐานะผู้สอนได้ตระหนักถึงการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีมัลติมีเดียและแอนิเมชัน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ราชวิทยาลัยมัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน หน่วยที่ 1 เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย จากการเรียนการสอนที่ผ่านมาผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและยกตัวอย่างจากสื่อประกอบการเรียนการสอน แต่เนื่องจากงานด้านมัลติมีเดียมีสื่อที่เป็นตัวอย่างเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่บนเครือข่ายจำนวนมากและหลากหลาย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายสังคม (Social Network) จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา มีส่วนร่วมในกิจกรรม เกิดการปฏิสัมพันธ์ทั้งผู้เรียนและผู้สอน และผู้เรียนสามารถสืบค้นสื่อตัวอย่างมัลติมีเดียจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีสื่อหลากหลาย นำมาเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ขยายผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย หลากหลายรูปแบบ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 1 เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดียสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย รายวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ด้วยกิจกรรมผ่านระบบเครือข่ายสังคมการเรียนรู้
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รายวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย ผ่านระบบเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย รายวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ด้วยกิจกรรมก่อนและหลังการเรียนรู้
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนจากบทเรียน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย รายวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ด้วยกิจกรรมผ่านระบบเครือข่ายสังคมการเรียนรู้

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย รายวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ด้วยกิจกรรมผ่านระบบเครือข่ายสังคม มากกว่าร้อยละ 80
2. ผู้เรียนที่ได้รับการสอน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย ด้วยกิจกรรมผ่านระบบเครือข่ายสังคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน
3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจจากบทเรียน เรื่ององค์ประกอบของมัลติมีเดีย รายวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ด้วยกิจกรรมผ่านระบบเครือข่ายสังคมอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน ที่มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำเครือข่ายสังคมการเรียนรู้ Ning Social Network มาเป็นเครื่องมือ และทำ การวิจัยและศึกษากับนักศึกษาที่ผู้วิจัยดำเนินการสอน ในภาคเรียนที่ 1/2554

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระในการวิจัย

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นเนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาในชั้นเรียน โดยจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคม นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีมัลติมีเดียและแอนิเมชัน รหัสวิชา 7020101 ชื่อวิชา มัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1/2554 กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดียและแอนิเมชัน คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 36 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 กิจกรรมการเรียนรู้บน Ning Social Network

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายสังคม

การเรียนรู้

4. ระยะเวลาในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน สิงหาคม 2554 - กุมภาพันธ์ 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เครือข่ายสังคม (Social Media) หมายถึง สังคมออนไลน์ Ning (<http://orapida.ning.com>) สำหรับเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
2. การมีส่วนร่วม หมายถึง จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มวิชามัลติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ที่สังคมออนไลน์ Ning (<http://orapida.ning.com>) ทำการเข้าสู่ระบบในประเด็น

ถาม-ตอบ

3. การปฏิสัมพันธ์ หมายถึง จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มวิชามัดติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน ที่สังคมออนไลน์ Ning (<http://orapida.ning.com>) ทำการเข้าสู่ระบบในประเด็นถาม-ตอบ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น หรือนำเสนอความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

4. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง องค์ประกอบของมัดติมีเดีย ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 (80/80) ดังนี้

4.1 เกณฑ์มาตรฐาน E_1 หมายถึง คะแนนรวมจากการทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

4.2 เกณฑ์มาตรฐาน E_2 หมายถึง คะแนนของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถของผู้เรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบวัดความสามารถของผู้เรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยเป็นแบบวัดแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายสังคมการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีการพัฒนาบทเรียน แผนการเรียน ข้อสอบและสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชามัดติมีเดียและแอนิเมชันพื้นฐาน เรื่ององค์ประกอบของมัดติมีเดีย
2. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่ององค์ประกอบของมัดติมีเดียสูงขึ้น
3. ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายสังคม (Social Network) สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา มีส่วนร่วมในกิจกรรม เกิดการปฏิสัมพันธ์ทั้งผู้เรียนและผู้สอน
4. เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำ เครือข่ายสังคมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ผ่าน เครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาและกลุ่มผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป